

БӨЛІМ: АШЫҚ САБАҚТАР

Жақсыданүйрен, жаманнан жирен.ЖАРИЯЛАНДЫ
13.05.2020СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/73981/>**ТАҚЫРЫП: Жақсыданүйрен, жаманнан жирен.**

Ашықтәрбиесағаты

Мақсаты: Балаларды адамгершілікке, қарапайымдылыққа, кішіпейілділікке, әдептілікке, жаманәдеттерден наулақ болуға тәрбиелеу. Ойлау, естесақтау қабілеттерін жән сөздік қорын молайту.

Тәрбиелік: Жаманәдеттен наулақ болуға, тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Міндеттері: Жақсы, жаман туралы түсінік беру;

жақсы мен жаманды салыстыра білу іскерліктерін дамыту;

жақсы істер мен әрекеттер жасауға тәрбиелеу.

Шаттық шеңбері.

— Балалар, шеңбер құрып, өлең жолдарынайтайық.

Жақсылықтан үйреніп,

Боламыз біз жақсы адам.

Жамандықтан жиреніп,

Үлгіламыз жақсыдан.

— Балалар, кәне, бір — бірімізге жақсы лебіздерімізді білдірейікші.

— Қайырлық күн,

— Сабағымызды жақсы оқиық

— Әрқашан күн сөнбесін,

— Аспанымыз ашық болсын.

— Аман болайық.

— Денімізсауболсын.

— Бәріміздосболайық. Тату болайық. т. б сөздерайтады.

— Балалар, біздебүгін «Жақсыданүйрен, жаманнан жирен» аттытәрбиесағатыболмақ. Жақсы, жаман, әдептіліктуралымақал — мәтелдеріміздіайтайықшы.

Дильназ: Үлкендісыйласаң, елгесыйлыболасың.

Аянат: Әдептілікбелгісі — иіліпсәлембергені.

Дильназ: Үлкенгеқұрмет, кішігеізет.

«Жақсы болу өзіңнен» өлеңінбарлығыжатқаайтады.

— Жақсы болу өзіңнен

Жаман болу өзіңнен

Өзіңдіөзіңая да,

Өзіңүйренөзіңнен.

Жамандықкөрсөңбіреуден

Мен қандаймындепойла.

Жақсылықкөрсөңбіреуден

Мен қандаймындепойла!

— Жарайсыңдар, балалар. Балалар, бір — бірінелебізбілдіруісәлемненбасталады. Сәлем — сөзанасы, сөздіңқасиеті, сондықтаноныңмағынасынамән беру әдептіліктің, адамгершіліктіңбаспалдағы. Олайболсаамандасудыңқандайережелерінбілесіңдер?

Жұлдыз: — Танысадамалысжерденкелсе, оғанбарыпамандасқанжөн.

Полина: — Ассалаумағалейкум, депамандасқандақолғаптышешукерек.

— Дұрыс, ендешебалалар, барлығымызбірге «Ізгісөздер» өлеңінайтайық.

Ұл — қызсәлембереміз

Өнегеліөренбіз.

Білерқазақбаласы:

«Сәлем — сөздіңанасы».

— Балалар, қозғалмалыойынойнайық. (Ондаүлкенкөрнекілік автобус көлігі,

оның ішінде жүргізуші, отыратынекі — үш бала және де әжерөлінде ойнайтын қыз бала).

Ойын: Қозғалмалы ойын. Автобус ішіндегі көрініс.

— Балалар, сендердің үйлеріңде әжелерің бар ма? Ендеше, мынау біздің әжеміз, ол сендерге базардан алмасатын пәкелмекші. Ол үшін қандай көлікке отыру керек?

— Автобус көлігіне.

— Ендеше, аялдамадан автобус күтейік. (Әже аялдамада тұрады).

Автобус жүргізушісі аялдамаға келіп тоқтайды. Ішіне әже жікереді. Сол кезде оған ешкі морын бермейді.

— Балалар, қараңдаршы осы көрініс дұрыс па?, әлде бұрыс па?

Балалар кінтүрде өздерінің ойларына йтуға тиіс.

— Жоқ дұрыс емес, үлкен кісіге орын беру керек. Біз үлкендерді сыйлауымыз керек. Амандасуымыз керек. Орнымыздан тұрып: «Сіз отырыңыз» деуіміз керек деп көптеген сөздер айтып, өз ойларына білдіреді.

— Дұрыс айтасыңдар балалар, біз үлкендерді сыйлауымыз керек, амандасып, орнымыздан тұрып орнымызды ұсынуымыз керек — деп тұрып тұрған әже жіге орын беріп, отырғызу.

Автобусымыз баратын жеріне жетіп, әжеміз автобустан түсіп базарға келеді. Базардан алмасатын палады.

— Міне, балалар, сендерге әжелерің базардан алмасатын пәперді. Енді барлығымыз бірге «Не деу керек?» өлеңіна йтайық.

Апаң сенің базардан,

Алмасатын пәкелді.

Ең үлкенін, жақсысын,

Саған таңдап әперді,

Не деп барып, жеу керек?,

— Рахмет, сізге деу керек.

— Өте жақсы. Енді бәріміз сергітүсәтінорындайық. (Буфер арқылы ән).

Сергітүсәті.

— Кәне, балалар, орнымыздан тұрып, бой сергітіп алайық.

Бала, бала, балақан,

Қане, қайсыалақан?

Саусақтарыңәйбәт,

Былай — былайойнат.

Күндейжайнапалақан,

Қолымыздажалау бар,

Жалауымызжайнап,

Би билеймізойнап.

Сәлденсоңесікқағылып, Әдеміқызсыныпқакіреді.(Бастауышоқушысы).

Бізгеқонаққаәдеміқызкеліпті.

— Сәлеметсіздерме, балалар! Меніңатым — Әдеміқыз. Мен сендергеқұрқолкелгенімжоқ. Тапсырмалар ала келдім.

— Балалар, бізгеӘдеміқыз(бастауышсыныбыныңоқушысы) суреттералыпкеліпті. Сол суреттербойыншасөйлесейік. Жаманәдеттердіқарақалтағасаламыз. Жақсыәдеттердіқызылқалташаларғасаламыз.(тақтағаілдіру).

— Мынасуреткеқараймыз, не көріптұрмыз? Қыз бала мен ұл бала ағашотырғызыпжатыр. Бұлбалаларқандайбалалар?

Жақсы, ондаМөлдірқайқалтағасаладыекенінкөрейік.

— Екіншісуреткеқарайық. Не көріптұрмыз?

— Отырғызыпқойғанағашты бала келіпсындырыпжатыр. Бұлқандай бала?

Полинақандайқалтағасаладыекен.

— Ендігісуретте не көріпотырсыңдар?

— Бұлсуретте бала ағашқашығып, құстыңұясынбұзыпжатыр. Бұлқандай бала? Жаман бала.

— Ал, мынасуретте не көріптұрсыңдар? Бала құстарғаұяжасап, талғаіліпқойды. Қандай бала?

— Жақсы. **Аянат**қандайқалташағасаладыекен.

Өтежақсы, ендіекіншітапсырмам.

— Сендермамаларың мен папаларыңакөмектесесіңдерме?

— Кәне, қалайкөмектеседіекенсіңдеркөрейік.

Тәрбиеші: — Бізүлкенді қалай құрметтейміз, қалай сыйлаймыз?

Полина: Үлкеннен бұрын сөйлемей, алдынкеспей құрметтеу керек.

Әйгерім: Кімүлкенді сыйласа,

Кімүлкенді тыңдаса,

Үлкен болған кезінде,

Сыйлы болмақөзі де.

Мөлдір:

Апам үшін күнде мен,

Отынағаш жарамын.

Су құямын гүлге де,

Дүкенге де барамын.

Жұлдыз:

Сыпырамын үйішін,

Жуамыдыс – табақты.

Апам бірақ мен үшін,

Оқымайды сабақты.

Әдеміқыз: - Балалар, сендер өтетәрбиелі, жақсы мен жаманды ажырата біледі екенсіңдер, үлкенді сыйлай білетін, құрмет көрсете білетін жақсы балалар екенсіңдер. Мен сендерге риза болдым. Сендерге рахмет — деп кластан шығып кетеді.

— Сонымен балалар, жақсы бала қандай болады?

Таза жүректі, әдепті, үлкенді тыңдайтын, кішіге қамқор болатын.

Аягөз: Жақсылыққа құштармыз,

Жақсы адам болып шығамыз.

Таза сәби жүректен,

Қабылдаңызмыңалғыс.

— Көлік ішінде егде адамдарға не істейміз?

Үлкенге орын беру. Амандасу. Ұлдар аталарды көргенде «Ассалаумағалейкум» десе,

апа, әже, апайлардыкөргенде «Сәлеметсізбе?» деу керек.

Қорытынды:

— Әдемі қыздың әкелгентапсырмалары норады. Біздің балалар жамандық пен жақсылықты ажырата біледі. Көптеген тәрбиелі мол түсініктер алды. Сабағымды аяқтамас бұрын, Ұлыақын Абай атамның нақыл да, тәрбиелі өлеңі оқып берейін

(Абай атаның суреті) көрсету.

Бес нәрседен қашық бол,

Бес нәрсеге асық бол.

Адам болам десеңіз,

Өсек, өтірік, мақтаншақ,

Еріншек бекер мал шашпақ.

Бес дұшпанын білсеңіз,

Талап, еңбектерең ой,

Қанағат, рақымойлапқой.

— Балалар, сендер осы Абай аталарыңның нақыл өлеңін мәңгі жадыларыңдасақтап, жақсыдан үйреніп, жаманнан жиреніп, әрқашанда білімді, еңбекқор, өтірік айтпай, мақтаншақ болмай, тәрбиелі азамат пен азаматшалар болып өсулеріңетілектеспін.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.